

INSTELLINGEN

CC LSVb, ISO, VH, VSNU en de Inspectie van het Onderwijs

Hoger Onderwijs en

Studiefinanciering

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

1093414

Datum **16 NOV. 2016**

Betreft Verbod op het vragen van een eigen bijdrage aan aankomend studenten voor selectiekosten.

Geacht College,

Met deze brief informeer ik u nader over het onderwerp selectiekosten en het vragen van een eigen bijdrage aan aankomend studenten. In mijn brief van 28 april 2015 heb ik u geïnformeerd over de ruimte om, naast collegegeld voor studenten en examengeld voor extranei, eigen bijdragen te vragen aan zittende studenten of extranei. In die brief heb ik het voornemen tot een Algemene Maatregel van Bestuur (Hierna:AMvB) aangekondigd over de ruimte om een bijdrage te vragen aan aankomende studenten voor selectiekosten. In mijn speech voor de opening van het academisch jaar 2016/2017 bij de Haagse Hogeschool en de Vrije Universiteit heb ik aangegeven dat er voor selectiekosten geen bijdrage in rekening mag worden gebracht bij aankomende studenten. Hierover is op 5 september 2016 ook een persbericht gepubliceerd.¹ Door de VH, VSNU en diverse instellingen zijn vragen gesteld over mijn besluit. Daarom is op 29 september nadere informatie gestuurd aan de VSNU en de VH waarin ik heb toegezegd een brief aan u te sturen over het vragen van een eigen bijdrage aan aankomend studenten voor selectiekosten.

Geen selectiekosten meer

Ik acht het van belang dat er een goede match is tussen student en studie. Iedere student heeft daarom recht op een studiekeuzecheck. In het hoger onderwijs mogen sommige opleidingen selecteren bij de toelating van studenten. Dat kan voor sommige opleidingen waardevol zijn, bijvoorbeeld bij kunstopleidingen. Daar moet immers onomstotelijk vast komen te staan dat de aankomend student aanleg en talent bezit voor de opleiding c.q. het beroep waarop de opleiding voorbereidt.

Selectie voor een opleiding mag echter geen groepen benadelen of kansengelijkheid ondermijnen. Ik hecht grote waarde aan gelijke kansen voor alle aankomend studenten die zich aanmelden voor het hoger onderwijs. Alle

¹ Rijksvoorlichtingsdienst, 5 september 2016, *Bussemaker: investeren in gelijke kansen*.

studenten die een opleiding met selectie willen gaan volgen, moeten zich onbelemmerd en zelfverzekerd voelen zich hiervoor aan te melden. Ik wil voorkomen dat er financiële belemmeringen zijn voor deze studenten. De praktijk laat zien dat instellingen soms een financiële bijdrage vragen voor deelname aan de selectieprocedure, die kan oplopen tot meer dan € 200. Dit kan ontmoedigend zijn, vooral voor jongeren die minder financiële mogelijkheden hebben. Daarom is het niet toegestaan dat opleidingen die mogen selecteren een eigen bijdrage vragen van aankomend studenten voor de selectieprocedure.² Om te borgen dat er geen financiële belemmeringen zijn voor aankomend studenten is ervoor gekozen geen AMvB te maken waarin het vragen van een eigen bijdrage voor selectiekosten wordt toegestaan. Het huidige wettelijke verbod op het vragen van eigen bijdragen voor selectiekosten zal dus worden gehandhaafd. Dat betekent dat voor alle selectieprocedures voor het studiejaar 2017-2018, die in principe op 1 oktober 2016 van start kunnen gaan, geen bijdrage voor de selectiekosten in rekening gebracht mag worden. Zo blijft ook voor de opleidingen met selectie de toegankelijkheid voor alle aankomend studenten gewaarborgd.

Compensatie voor opleidingen met selectie

Om te voorkomen dat sommige opleidingen met hoge kosten voor selectie financieel in de problemen komen heb ik besloten de instellingen met deze opleidingen te compenseren. Het betreft de instellingen met de volgende opleidingen: opleidingen met aanvullende eisen op gebied van kunst- en hotelonderwijs en met fixusopleidingen geneeskunde, tandheelkunde, mondzorgkunde en fysiotherapie. Voor deze compensatie stel ik € 3 miljoen beschikbaar. Over de verdeling van deze compensatie, die beschikbaar is vanaf het bestuursjaar 2017, worden nog gesprekken gevoerd met de VSNU en VH.

Monitoring van het aantal aanmeldingen bij opleidingen met selectie

Door VSNU en VH zijn zorgen geuit dat het aantal aanmeldingen kan toenemen wanneer geen bijdrage meer gevraagd kan worden. De VSNU heeft met name aandacht gevraagd voor de fixusopleidingen die op dit moment in verhouding tot het aantal plaatsen zeer veel aanmeldingen krijgen.³ In de toekomst kan dit mogelijk ook gelden voor andere opleidingen. Daarom heb ik met de VSNU en de VH afgesproken dat er nadere afspraken gemaakt worden over monitoring van het aantal aanmeldingen.

Rechterlijke uitspraak en lezing artikel 7.50 WHW

Een uitspraak van de civiele rechter van oktober 2015 heeft aanleiding gegeven tot vragen over de interpretatie van artikel 7.50, eerste lid, van de WHW, waarin het vragen van eigen bijdragen voor de inschrijving, anders dan collegegeld of examengeld, wordt uitgesloten.⁴ Het ging in deze zaak om een kandidaat, die auditie had gedaan voor een dansopleiding en aan wie door de instelling een eigen bijdrage werd berekend voor de selectieprocedure. Kernvraag in de zaak

² Opleidingen met selectie: opleidingen met aanvullende eisen (artikel 7.26/7.26a van de WHW), fixusopleidingen (artikel 7.53/7.56 van de WHW), opleidingen met het predicaat kleinschalig en intensief onderwijs (artikel 6.7 van de WHW) en masteropleidingen (artikel 7.30b van de WHW).

³ Het gaat om fixusopleidingen waarvan in de Ratho is opgenomen dat een kandidaat zich voor een studiejaar bij niet meer dan één instelling kan aanmelden voor dezelfde opleiding. Dit zijn de fixusopleidingen geneeskunde, tandheelkunde, mondzorgkunde en fysiotherapie.

⁴ Rb. Oost-Brabant, 29 oktober 2015, zaaknummer 4145282.

was of een instelling in strijd met artikel 7.50, eerste lid, van de WHW handelt als zij een eigen bijdrage vraagt voor de kosten van een selectieprocedure. De rechter oordeelde in deze zaak dat ten tijde van de selectieprocedure de fase van inschrijving nog niet aan de orde was, waardoor artikel 7.50 van de WHW niet van toepassing zou zijn en de gevraagde eigen bijdrage niet in strijd met dat wetsartikel is.

Artikel 7.50, eerste lid, van de WHW bevat een verbod op eigen bijdragen voor de inschrijving voor een opleiding. Selectie maakt deel uit van de inschrijving: bij opleidingen met selectie kan een aankomend student immers niet worden ingeschreven zonder dat hij deelneemt aan de selectie. Artikel 7.50 van de WHW is dan ook van toepassing op selectiekosten. Het tweede lid van artikel 7.50 van de WHW maakt een uitzondering op de hoofdregel mogelijk. Het vigerende tweede lid van artikel 7.50 leidt tot onbedoelde interpretaties. Daarom heb ik in een nota van wijziging bij het wetsvoorstel Bevordering internationalisering hoger onderwijs een verduidelijking van artikel 7.50, tweede lid, van de WHW opgenomen. Deze technische wijziging heb ik in september 2016 aangekondigd en zal binnenkort aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

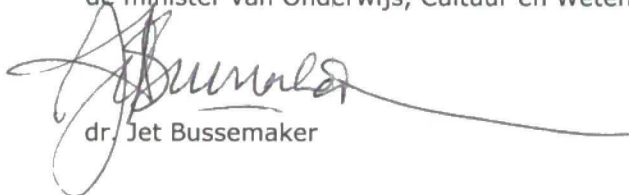
Nader overleg VSNU, VH en studentenbonden

In de gesprekken met de VH, VSNU, studentenbonden en met instellingen zijn verschillende vragen gesteld over specifieke situaties met betrekking tot kosten voor aankomend studenten en over hoe daarmee door OCW wordt omgegaan. Voor selectieprocedures gaat het om kosten die de aankomend student heeft, maar waarvoor geen bijdrage aan de instelling wordt betaald (bijvoorbeeld de kosten voor een sportmedisch advies bij opleidingen met aanvullende eisen). Voor toelatingsprocedures voor bachelor- en masteropleidingen gaat het om de gevallen waarbij een aankomend student niet op basis van een regulier diploma kan aantonen dat hij aan de toelatingseisen voldoet.

De uitwerking van deze specifieke situaties zal nog om afstemming vragen met de VSNU, VH, ISO en de LSVb en daardoor nog enige tijd kosten. Na afloop van het overleg met de koepels en studentenbonden zal ik u nader informeren.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker